

Var finns Sveriges zoom- towns eller teams- trakter?

Här finns långpendlarna

maj, 2023

Sveriges
Ingenjörer

Författare:
Johan Kreicbergs, Albert Ohlin, Anna Sandgren

Introduktion

Från att ha varit en relativt begränsad företeelse på svensk arbetsmarknad ökade distansarbetet explosionsartat under pandemin. När fyra år har gått sedan pandemins utbrott kan vi konstatera att distansarbetet är här för att stanna. Nu har det blivit en naturlig del av arbetslivet för många svenskar. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar arbetar nu 1,8 miljoner svenskar åtminstone delvis på distans.

En effekt av distansarbetet är att personer är mer beredda att acceptera en längre restid till arbetet – i utbyte mot färre resdagar. [Sveriges Ingenjörer kunde i april 2024 visa hur det genomsnittliga avståndet till arbetsplatsen ökat med över 20 procent bland våra medlemmar sedan innan pandemiåren](#). I en enkät kunde vi se hur ingenjörerna var beredda att pendla betydligt längre till arbetsplatsen ju färre dagar de behövde vara på plats. Nästan hälften av ingenjörerna kunde tänka sig pendla uppemot två timmar enkel resa till arbetet om de bara behövde vara på plats två dagar i veckan.

I USA har fenomenet zoom-towns fått mycket uppmärksamhet. Det är områden som ligger relativt långt ifrån stadskärnorna och som har fått en befolkningsökning genom att högtbildade personer har flyttat dit och arbetar därifrån under hela eller delar av arbetsveckan. Drivkrafterna bakom utvecklingen är att dessa distansarbetare lockats av lägre bostadspriser och närheten till naturen. I den här sammanställningen identifierar vi motsvarande områden i Sverige. Genom att matcha postnumren för hemadress och arbetsplats i vårt medlemsregister har vi kunnat identifiera vilka områden som har sett en särskilt stor ökning av långdistanspendlare sedan 2019. I ett svenskt sammanhang kanske det är mer korrekt att benämna dem teams-trakter snarare än zoom-towns.

Det bör understrykas att vår analys enbart gäller ingenjörer och bland dem som regelbundet arbetar helt eller delvis på distans utgör ingenjörerna omkring en tiondel. Det finns alltså inga garantier för att de områden vi identifierar har samma dragningskraft bland andra yrkesgrupper. Men det finns heller inget som talar för att till exempel närheten till havet eller fjällen är mindre attraktivt för andra yrkesgrupper.

Metod

I rapporten Distansarbetsrevolutionen som Sveriges Ingenjörer publicerade i början av april använde vi anonymiserade uppgifter om postnummer för både hem och arbetsplats för drygt 100 000 ingenjörer under åren 2019 och 2024. När vi nu går vidare och försöker identifiera svenska teams-trakter kan vi inte använda riktigt samma metod. Anledningen är att ett antal nya personer tillkommer registret varje år samtidigt som andra försvinner. Det beror bland annat på att några lämnar arbetsmarknaden och att det kommer nya medlemmar i Sveriges Ingenjörer. Att vissa individer byts ut kan göra att resultaten blir missvisande i mindre orter. Vi har därför i denna analys endast använt oss av uppgifter för de medlemmar som vi har registrerade både år 2019 och 2024. Totalt innebär det att analysen baserar sig på 86 700

individer.¹ Vi har matchat postnumrens mittpunkter för att ta fram relativt precisa uppskattningar på våra medlemmars avstånd till sina arbetsplatser. Svenska postnummer är femsiffriga och många postnummer framför allt i storstäderna täcker enbart en begränsad geografisk yta. För att kunna analysera flyttningarna och identifiera Sveriges teams-trakter har vi grupperat postnummerområdena på tvåsiffrignivå. Därefter har vi matchat dessa tvåsiffriga postnummer till en större ort i postnumrets centrum, vilket är den ort som redovisas i den här analysen.

¹ Det bör påpekas att valet att enbart studera individer som finns i registret under både 2019 och 2024 inte påverkar resultaten märkbart på nationell nivå. Ökningen av ingenjörernas medeldistans till arbetsplatsen blir ungefär lika stor oavsett metod.

Svenska teams-trakter

Det finns olika sätt att redovisa den ökade pendlingstoleransen. I Sveriges Ingenjörers rapport från i april kunde vi konstatera att det genomsnittliga avståndet till jobbet ökat med 20 procent sedan 2019. Ökningen har naturligtvis inte skett jämnt över landets alla delar. När vi identifierar våra teams-trakter har vi studerat hur antalet långpendlare förändrats mellan 2019 och 2024. Vi definierar långpendlare som anställda som har ett avstånd till arbetsplatsen som överstiger 10 mil (fågelvägen). I de områden som vi klassificerar som teams-trakter har antalet långpendlare ökat med mer än 50 procent sedan 2019.

Tabell 1: Procentuell ökning av bosatta ingenjörer med mer än 10 mil till sin arbetsplats

Postnummer	Referensort	Ökning långpendlare
62	Visby	93%
84	Sveg	92%
79	Falun	82%
33	Värnamo	75%
53	Lidköping	63%
34	Ljungby	61%
56	Habo	59%
95	Haparanda	59%
81	Hofors	59%
80	Gävle	59%
86	Timrå	58%
67	Arvika*	56%
78	Borlänge	51%

Källa: Sveriges Ingenjörers medlemsstatistik

*Ökningen bör tolkas med försiktighet då antalet långpendlande ingenjörer är färre än 20.

Tabellen visar att antalet ingenjörer med mer än 10 mil till arbetsplatsen i det närmaste fördubblats på Gotland och i området runt Sveg/Härjedalen. Men som framgår av tabellen finns det ett antal områden där antalet långpendlare ökat kraftigt under pandemin.

Distansarbetet har alltså öppnat upp möjligheter till långpendling på ett helt nytt sätt. Det finns två faktorer bakom utvecklingen. Den ena är att de anställda flyttar men stannar kvar på samma arbetsplats. Genom att flytta från storstäderna kan de anställda till exempel sänka sina bostadskostnader. Flyttarna kan självklart också ha andra orsaker som att komma närmare naturen eller att flytta närmare släktingar och vänner.

Den andra faktorn bakom ökad långpendling är att de anställda bor kvar men tar nya jobb längre ifrån hemmet. Distansarbetet har ökat sökradien för nya jobb. Det innebär att en ökad långpendling inom ett område också kan bero på att arbetstillfällena försvunnit och att fler därför sökt nya jobb längre ifrån sina hem. I Sveriges Ingenjörers rapport

Distansarbetsrevolutionen var det tydligt att ingenjörerna var beredda att öka sin pendlings tid om de fick ökade möjligheter till distansarbete.

Vi kan inte i vår data se vilken faktor som varit viktigast i respektive område. En möjlighet är att den ökade långpendlingen från Visby/Gotland och området runt Sveg/Härjedalen beror på att fler valt att permanent flytta till sina fritidsbostäder. Båda dessa områden har länge varit attraktiva turistmål med många sommarbostäder på Gotland och i Härjedalen finns bland annat Vemdalen och Funäsfjällen.

Vi kan däremot se att den ökade långpendlingen är riktad mot storstäderna. Av samtliga nytillkomna långpendlare i de 13 teams-trakterna sedan 2019 har totalt hälften sina arbetsplatser i arbetsmarknadsregionen Stockholm-Solna. En fjärdedel har sina arbetsplatser i arbetsmarknadsregionerna Göteborg eller Malmö-Lund. Den sista fjärdedelen har sin arbetsplats i övriga Sverige.

I tabell 2 redovisas vilken den vanligaste pendlingsdestinationen är för respektive område. Grönmarkerat visar den ort dit pendlingen är störst, med andelen av de tillkomna som pendlar dit angivet i kolumnen.

Tabell 2: Vanligaste pendlingsdestinationen per område år 2024

	Stockholm-Solna	Göteborg	Malmö-Lund	Övrigt
Visby/Gotland	62%			
Sveg/Härjedalen				43%
Falun	54%			
Värnamo				42%
Lidköping		48%		
Ljungby			29%	
Habo				41%
Haparanda	59%			
Hofors	68%			
Gävle	48%			
Timrå	62%			
Borlänge	49%			

*I Arvika rör det sig om så få individer per pendlingsdestination att vi väljer att inte redovisa resultatet i tabellen

Not: Avser nytillkomna pendlare sedan 2019

Som tabellen visar är någon av storstädernas arbetsmarknadsregioner oftast den vanligaste pendlingsdestinationen bland nytillkomna långpendlare. I de flesta områdena är det pendlingen till Stockholmsområdet som förklarar det största tillskottet av pendlare. Men i två orter – Lidköping och Arvika – står Göteborg för största delen av tillskottet. Från Ljungby är största tillskottet till Malmö-Lund, även om det där är jämt mellan de tre storstadsregionerna. I Sveg, Värnamo och Habo är den sammanlagda pendlingen till övriga landet större än till

någon enskild av de stora arbetsmarknadsregionerna. I dessa fallen är det däremot fortfarande en av de tre storstadsregionerna som är den enskilt största pendlingsdestinationen.

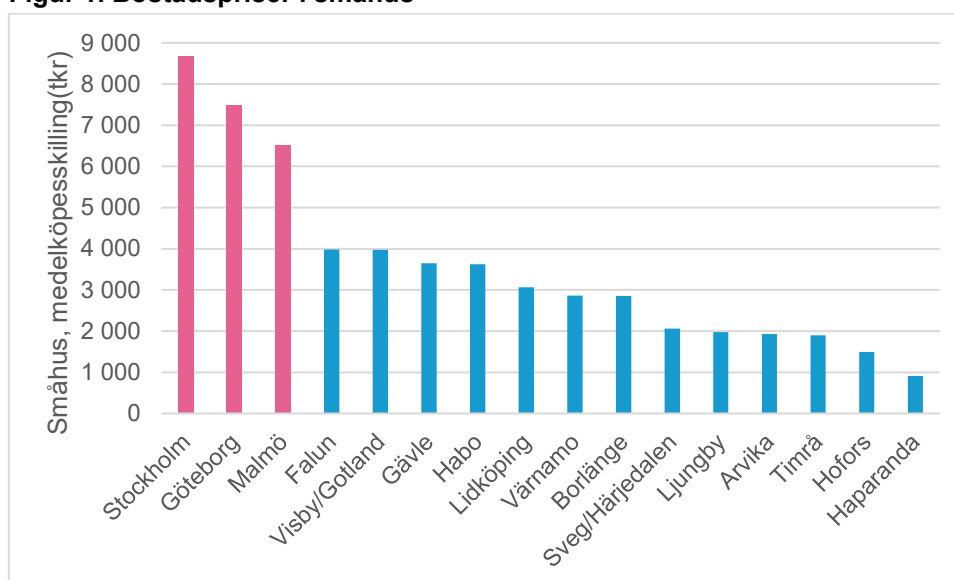
Det bör nämnas att ett tillskott av ingenjörer som pendlar inte per automatik innebär att området, orten eller kommunen har växt. Generella befolkningsökningar kan bero på flera orsaker, inte minst förekomsten av arbetstillfällen som inte alls kan utföras på distans. I de teams-trakter vi identifierar ser vi en tydlig ökning av antalet långpendlande ingenjörer. Dessa områden har alltså sedan pandemin lockat särskilt många ingenjörer som har möjlighet att jobba på distans – vad som gäller för andra yrkes- och samhällsgrupper vet vi inte.

Framåtblick

Det ökade distansarbetet ger möjligheter att inte behöva flytta dit arbetena finns och ger möjlighet att flytta från de största städerna till förmån för andra boendepreferenser än närhet till arbetet. Som Sveriges Ingenjörer tidigare identifierat kan detta komma att ha stora samhällseffekter, på alltifrån skattesystem till offentliga investeringar och bostadspriser.

I figur 1 ser vi de genomsnittliga bostadspriserna i de identifierade områdena samt i storstadsområdena i Sverige.² Bostadspriserna är högre i storstadsområdena. Om trenden fortsätter att fler väljer att bo kvar eller flytta till distansarbetsområdena kommer det sannolikt att leda till att bostadspriserna utjämnar sig.

Figur 1. Bostadspriser i småhus

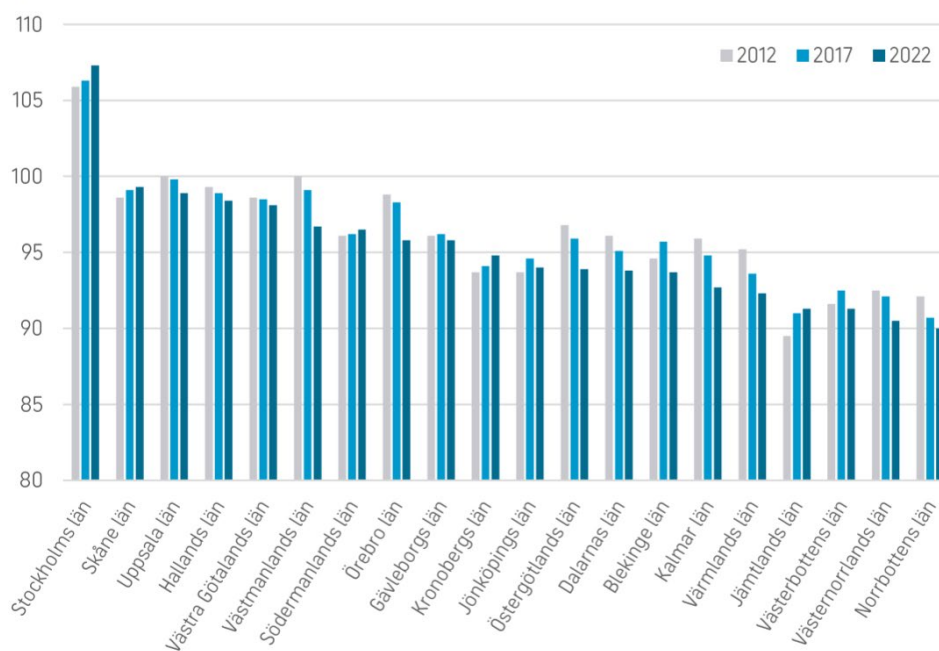
Källa: SCB

På samma sätt kan löneskillnaderna i landet komma att jämnas ut sig över landet. I figur 2 visas regionala löneskillnader bland ingenjörer. Vi ser att en ingenjör i Stockholm tjänar cirka 20 procent mer än ingenjörer med liknande roller i exempelvis Västernorrland och Norrbotten, där Timrå respektive Haparanda ligger.

² Jämförelsen i figur 1 avser priser på småhus. Jämför vi i stället bostadsrätter ser det lite annorlunda ut. Priserna är visserligen överlagset högst i Stockholm även för bostadsrätter men i en sådan jämförelse ligger priserna i Sveg/Härjedalen och Visby över nivån i Malmö.

Figur 2. Regionala löneskillnader bland ingenjörer

Källa: Sveriges Ingenjörers löneenkät

Går dessa löneskillnader att upprätthålla när en ingenjörerna har möjlighet att söka jobb i områden med högre löner utan att flytta från sina nuvarande bostadsorter? Vad kommer det att innebära för de områden där flest arbetstillfällen finns? De får en ökad pool av kompetens från hela landet, men kommunerna tappar skatteintäkter från personer som bosätter sig i området.

Slutsats

Distansarbetet är här för att stanna. Sveriges Ingenjörer har tidigare visat hur ingenjörerna är beredda att ta arbete längre från arbetsplatsen i utbyte mot ökade möjligheter till distansarbete. Sannolikt kommer distansarbetet att ha stor påverkan på hur våra samhällen ser ut i framtiden.

I USA har begreppet zoom-towns diskuterats sedan pandemins utbrott. Det är samhällen som på grund av sin geografiska placering inte kunnat locka invånare som arbetar i de största städerna men som tack vare ökade distansarbetsmöjligheter såg en befolkningsökning under pandemin.

I den här analysen har vi identifierat områden i Sverige som vi kan kalla teams-trakter. De 13 områdena skiljer sig åt sett till befolkningsstorlek och geografisk placering. Gemensamt för samtliga är att en stor del av ökningen av antalet långpendlare kan förklaras av pendling till storstadsregionernas arbetsmarknader Stockholm–Solna, Göteborg och Malmö–Lund.

I den här analysen lyfter vi särskilt effekterna det kan ha på bostadsmarknaden och regionala löneskillnader.